

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет (ННІ) гуманітарно-педагогічний

« » _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

Галузь знань 01 «Освіта/педагогіка»
Спеціальність 015 «Професійна освіта»
Освітня програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології)»
Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний
Розробники: Чемодуров О.М., доцент кафедри виробничого та інвестиційного
менеджменту, кандидат економічних наук

Київ – 2026 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

_____ Інна САВИЦЬКА
« » _____ 2026 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
протокол № 14 від «27» травня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Тетяна ВЛАСЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Професійна освіта (Аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)»

_____ Оксана ВАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

Галузь знань 01 «Освіта/педагогіка»
Спеціальність 015 «Професійна освіта»
Освітня програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології)»
Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний
Розробники: Чемодуров О.М., доцент кафедри виробничого та інвестиційного
менеджменту, кандидат економічних наук

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Фінанси»

Дисципліна «Фінанси» є вибірковою компонентою ОПП, яка спрямована на формування у студентів цілісного розуміння фінансових процесів та механізмів, що лежать в основі функціонування сучасної економіки. Вона охоплює базові поняття фінансової системи, принципи управління фінансовими ресурсами підприємств, домогосподарств і держави. Особлива увага приділяється бюджетуванню, фінансовому аналізу, оподаткуванню, інвестуванню та управлінню грошовими потоками. Значна частина курсу присвячена застосуванню цифрових фінансових інструментів та інформаційних систем у фінансовій діяльності. Студенти здобувають практичні навички аналізу фінансової звітності, оцінки інвестиційних проєктів, планування та контролю витрат. Завдяки міждисциплінарному підходу дисципліна забезпечує підготовку фахівців, здатних приймати обґрунтовані фінансові рішення в умовах динамічного економічного середовища.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>015 Професійна освіта</i>	
Освітня програма	<i>«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>6 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» є отримання студентами фундаментальних теоретичних і практичних знань щодо організації державної фінансової політики, особливостей формування, перерозподілу та використання національного багатства, специфіки функціонування та ролі в економіці країни фінансово-кредитної та податкової систем.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільськогосподарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, планувати, організовувати, контролювати, координувати роботу та вмотивовувати членів колективу.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 10. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК 12. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

СК 14. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) в галузях, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузей, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних

об'єктів у предметній галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Теоретичні основи формування та розвитку фінансів													
Тема 1. Економічна природа і сутність фінансів.		11	3	3			5						
Тема 2. Сутність та структура фінансових ресурсів		13	4	4			5						
Тема 3. Основні елементи фінансової політики		11	3	3			5						
Тема 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура		11	3	3			5						
Тема 5. Фінансова система України		13	4	4			5						
Тема 6. Бюджетна система та її структура		13	4	4			5						
Тема 7. Сутність та структура державного бюджету		13	4	4			5						
Разом за модулем 1		85	25	25			35						
Модуль 2. Фінансово-кредитна і податкова система та її роль в економіці держави													
Тема 8. Державний кредит та державний борг		13	4	4			5						
Тема 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави		13	4	4			5						
Тема 10. Податкова система та принципи оподаткування		13	4	4			5						
Тема 11. Управління фінансами підприємства		13	4	4			5						
Тема 12. Сутність міжнародних фінансів		13	4	4			5						
Разом за модулем 2		65	20	20			25						
Усього годин		150	45	45			60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна природа і сутність фінансів.	3
2	Сутність та структура фінансових ресурсів	4
3	Основні елементи фінансової політики	3
4	Фінансовий ринок та його інфраструктура	3
5	Фінансова система України	4
6	Бюджетна система та її структура	4
7	Сутність та структура державного бюджету	4
8	Державний кредит та державний борг	4
9	Цінні папери як інструмент фінансів держави	4
10	Податкова система та принципи оподаткування	4
11	Управління фінансами підприємства	4
12	Сутність міжнародних фінансів	4

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна природа і сутність фінансів.	3
2	Сутність та структура фінансових ресурсів	4
3	Основні елементи фінансової політики	3
4	Фінансовий ринок та його інфраструктура	3
5	Фінансова система України	4
6	Бюджетна система та її структура	4
7	Сутність та структура державного бюджету	4
8	Державний кредит та державний борг	4
9	Цінні папери як інструмент фінансів держави	4
10	Податкова система та принципи оподаткування	4
11	Управління фінансами підприємства	4
12	Сутність міжнародних фінансів	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансове планування та бюджетування у бізнесі та державному секторі	35
2	Фінансові інструменти та їх застосування у бізнесі та державному управлінні	25

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання;
- екзамен.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;

- кейс-метод;
- метод проектного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи формування та розвитку фінансів		
Лекція 1. Економічна природа і сутність фінансів.	ПРН 10 У тому числі знати основні поняття сутність, зміст фінансів	-
Практична робота 1. Економічна природа і сутність фінансів.		8
Лекція 2. Сутність та структура фінансових ресурсів	ПРН 10 У тому числі знати сутність фінансових ресурсів; відрізнити фінансові ресурси від грошових	-
Практична робота 2. Сутність та структура фінансових ресурсів		8
Лекція 3. Основні елементи фінансової політики	ПРН 10 У тому числі розуміти основні елементи фінансової політики держави;	-
Практична робота 3. Основні елементи фінансової політики		8
Лекція 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура	ПРН 7,10 У тому числі знати елементи інфраструктури фінансового ринку та розуміти їх призначення	-
Практична робота 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура		9
Лекція 5. Фінансова система України	ПРН 10, 23 У тому числі знати елементи фінансової системи України та їх функції	-
Практична робота 5. Фінансова система України		9
Лекція 6. Бюджетна система та її структура	ПРН 10, 23 У тому числі знати функції та принципи бюджетної політики; основні елементи бюджету	-
Практична робота 6. Бюджетна система та її структура		9
Лекція 7. Сутність та структура державного бюджету	ПРН 10, 23 У тому числі знати основні статті видадків та доходів бюджету	-
Практична робота 7. Сутність та структура державного бюджету		9
Самостійна робота 1. Фінансове планування та бюджетування у бізнесі та державному секторі	ПРН 7, 10, 23 У тому числі набуття навичок з фінансового планування та бюджетування	10
Модульна контрольна робота 1.	ПРН 7, 10, 23	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Фінансово-кредитна і податкова система та її роль в економіці держави		
Лекція 8. Державний кредит та державний борг	ПРН 7, 10,	-

Практична робота 8. Державний кредит та державний борг	У тому числі знати сутність та призначення державного кредиту	12
Лекція 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави	ПРН 7, 10	-
Практична робота 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави	У тому числі знати види цінних паперів та способи їхнього використання	12
Лекція 10. Податкова система та принципи оподаткування	ПРН 17, 18	-
Практична робота 10. Податкова система та принципи оподаткування	У тому числі проводити розрахунки податків, які мають сплачувати підприємства різної організаційної форми	12
Лекція 11. Управління фінансами підприємства	ПРН 16, 17, 18, 19, 24	-
Практична робота 11. Управління фінансами підприємства	У тому числі розуміти принципи та задачі управління фінансами підприємства	12
Лекція 12. Сутність міжнародних фінансів	ПРН 10	-
Практична робота 12. Сутність міжнародних фінансів	У тому числі розуміти сутність міжнародної фінансової позиції країни, та факторів, які впливають на курс національної валюти	12
Самостійна робота 2. Фінансові інструменти та їх застосування у бізнесі та державному управлінні	ПРН 16, 17, 24 У тому числі набуття навичок використання інструментів фондового ринку у підприємницькій діяльності	10
Модульна контрольна робота 2.	ПРН 16, 17, 18, 19, 24	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час проведення поточного модульного контролю та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Виконані письмові роботи (курсіві роботи, реферати тощо) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку (в он-лайн форматі за погодженням із деканом факультету). Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентами в навчально-науковій лабораторії кафедри.

9. Навчально-методичне забезпечення:

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Фінанси» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV: за станом на 15.01.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2023)
2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI: на 01.01.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2023)
3. Закон України “Про інвестиційну діяльність” URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. (дата звернення: 12.05.2023)
4. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 12.05.2023)
5. Закон України «Про акціонерні товариства» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 12.05.2023)
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 12.05.2023)
7. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.01.2000 р. № 723/97-вр URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.05.2023)
8. Оперчук В. А. *Фінанси: навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 368 с.
9. Мельник А. Ф., Карлін М. І. *Державні фінанси*. Тернопіль: ТНЕУ, 2021. 340 с.
10. Савлук М. І., Мороз А. М. *Гроші та кредит (9-е вид.)*. Київ: Університет банківської справи, 2020. 512 с.

11. Гуменюк О. І. *Фінанси підприємств: теорія і практика*. Київ: НАУ, 2022. 295 с.
12. Вознюк Г. Л. *Фінансова система: сучасний стан і перспективи розвитку*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. 280 с.
13. Сало І. М. *Бюджетна система України*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 372 с.
14. Грицак Я. І. *Місцеві фінанси: теорія і практика*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. 220 с.
15. Карпінський Б. А. *Фінансова безпека: оцінка та управління*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 200 с.
16. Бандурка А. М., Ткаченко А. М. *Фінансовий контроль*. Харків: ХНУВС, 2020. 280 с.
17. Бюджетний кодекс України. Офіційне видання. Київ, 2023. 112 с.
18. Податковий кодекс України. Офіційне видання. Київ, 2024. 436 с.
19. Петренко О. А. *Фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування*. Черкаси: ЧДТУ, 2022. 310 с.
20. Даниленко А. І. *Фінанси домогосподарств*. Київ: КНЕУ, 2021. 254 с.
21. Кривенко К. С. *Інституціональні фінанси*. Київ: НАУ, 2020. 238 с.
22. Міністерство фінансів України. *Стратегія управління державними фінансами України на 2022–2025 роки*. Київ, 2022. 64 с.
23. Frederic S. Mishkin. *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets* (12th ed.). Pearson, 2022. 744 p.
24. Frank J. Fabozzi. *Foundations of Financial Markets and Institutions* (5th ed.). Pearson, 2021. 704 p.
25. Eugene F. Brigham, Joel F. Houston. *Fundamentals of Financial Management* (16th ed.). Cengage Learning, 2020. 880 p.
26. OECD. *Public Financial Management and Budgeting Reform in Ukraine*. OECD Publishing, 2021. 160 p.
27. International Monetary Fund. *Fiscal Monitor: Strengthening the Credibility of Public Finances*. IMF, 2023. 135 p.

Інформаційні ресурси

1. Веб – портал Державної фіскальна служба України URL: www.sta.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
2. Веб – портал Кабінету міністрів України URL: www.kmu.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
3. Веб – портал Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг URL: www.nfp.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
4. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
5. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України URL: www.dkrs.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)

6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
7. Офіційний сайт Національне агентство України з питань державної служби URL:www.guds.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
8. Сайт НБУ URL: www.bank.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
9. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: www.nssmc.gov.ua (дата звернення: 12.05.2025)
10. Офіційний сайт Рахункової палати України URL:www.ac-rada.gov.ua(дата звернення: 12.05.2025)